

Pareizrakstības ceļvedis

Gadījums	Piemēri	Piezīmes
Līdzskaņu dubultojums vārda saknē	<i>m<u>ell</u>ene, ķ<u>em</u>me, k<u>ann</u>a, ķ<u>err</u>a, e<u>ll</u>ains</i>	Latviešu valodā saknē dubulto tikai skaneņus – <i>l, ļ, m, n, ņ, r</i> .
Priedēklvārdu rakstība	<i>at<u>t</u>eikt, sa<u>a</u>sināt, be<u>z</u>sama<u>n</u>a, u<u>z</u>ticams</i>	Latviešu valodā priedēkļu rakstība vārdos nemainās.
Darbības vārdu rakstība līdzskaņa <i>t</i> priekšā vārda formas beigās (sk. <i>satada</i> likumu)	<i>br<u>i</u>st, lau<u>z</u>ties, grau<u>z</u>tu, nom<u>e</u>sts</i>	Darbības vārdu beigās <i>-t, -ties, -tu, -tos, -ts, -ta</i> priekšā.
Darbības vārdu rakstība līdzskaņa <i>d</i> priekšā divdabja formā (sk. <i>zatada</i> likumu)	<i>me<u>z</u>dams, lau<u>z</u>dama, grie<u>z</u>damies, ne<u>s</u>damās</i>	Darbības vārdu divdabja formās izskaņu <i>-dams, -dama, -damies, -damās</i> priekšā.
Skaņu saplūdums runā, bet ne rakstos	<i>ga<u>ld</u>s, sa<u>ld</u>skābmaize, ba<u>gā</u>ts, pa<u>ts</u></i>	[c] = t + s [c] = d + s
Skaņas pārveidojums runā, bet ne rakstos (1)	<i>kli<u>eg</u>t, segt, spie<u>g</u>t, aizsl<u>ēg</u>t, sauk<u>t</u>, veik<u>t</u>, teik<u>t</u></i>	Salīdzina ar darbības vārda vienkāršās tagadnes formu: g – dz k – c
Skaņas pārveidojums runā, bet ne rakstos (2)	<i>izra<u>k</u>t, sagra<u>b</u>t, paklu<u>p</u>t</i>	Raksta to līdzskani, kuru dzird pagātnes formā: <i>sniga – snigt</i> .

satada likums:

nesa – nest, nestu, nests
meta – mest, mestu, mests
veda – vest, vestu, vests
lauza – lauzt, lauztu, lauzts

zatada likums:

lauza – lauzdams
meta – mezdams
veda – vezdams
nesa – nesdams

Gadījums	Piemēri	Piezīmes
Īpaši iegaumējami (1): <i>auksts</i> un <i>augsts</i>	<i>auksts</i> laiks, nevis <i>karsts</i> <i>augsts</i> kalns, nevis <i>garš</i>	
Īpaši iegaumējami (2): <i>lūzt</i> , <i>milzt</i> , <i>birzt</i>	<i>Vētrā</i> koki <i>lūst</i> . <i>Koks</i> negrib <i>lūzt</i> .	Visās formās salīdzina ar darbības vārdiem <i>nirt</i> vai <i>mirt</i> vai atceras: • -z- lieto 1) nenoteiksmē; 2) vēlējuma izteiksmē – <i>lūztu</i>; 3) visās pagātnes formās – <i>lūza</i>, ...; 4) divdabī ar izskaņu -<i>dams</i> – <i>lūzdams</i>; • visās parējās formās lieto -s-.
Kopā rakstāmi vārdi	<i>ikviens</i> , <i>jebkurš</i> , <i>nekad</i> , <i>turpat</i>	Pirmajā daļā <i>ik-</i> , <i>jeb-</i> , <i>ne-</i> ; otrajā daļā - <i>pat</i> .
Šķirti rakstāmi vārdi	<i>kaut kas</i> , <i>diez kurš</i> , <i>diezin kad</i> , <i>nez kur</i> , <i>nezin kāds</i>	Pirmajā daļā <i>kaut</i> , <i>diez</i> , <i>diezin</i> , <i>nez</i> , <i>nezin</i> .
Bieži lietoti svešvārdi	<i>oriģināls</i> , <i>interesants</i> , <i>kompetents</i>	